

Posudek školitele na diplomovou práci Marcely Němcové: Životní příběhy řádových sester pracujících v ústavech sociální péče před rokem 1989.

Diplomantka se ve své práci zaměřila na zpracování tematiky řádových sester řádu sv. Vincenta de Paul v období komunistické vlády v Československu. Svoji skicu načrtla na zpracování životních příběhů čtyř řádových sester. Samotné téma jak se dále ukáže bylo poměrně specifické a na začátku stála otázka, zda se diplomantce podaří proniknout do poměrně uzavřeného prostředí řádových sester. K navázání kontaktu a nastolení potřebného vztahu důvěry dopomohla diplomantce maminka. To byl podle mého názoru důležitý moment pro zdar práce.

Marcela Němcová se rozhodla práci zpracovat prostřednictvím kvalitativního výzkumu, základní metodou byla metoda orální historie. Využila všech metodických doporučení pro vedení orálně historických rozhovorů, v tomto případě životopisných interview. Narátoři byli dopředu seznámeni s hlavním záměrem badatelky. I když bylo složité k danému tématu shromáždit relevantní literaturu (autorka pracuje pouze s 5 publikacemi), nemám zde na mysli obecná pojednání o řeholních řádech, ale konkrétně řádu sv. Vincenta de Paul, rozhodla se badatelka o konfrontaci získaných rozhovorů alespoň s nalezenými prameny v archivu bezpečnostních složek. Na tomto místě bych upozornil na fakt, že Marcela Němcová nevěnovala žádný prostor kritice uvedeného pramene. Přitom by si tento specifický zdroj zasloužil minimálně podobný rozbor, podobně, jak učinila v případě orální historie. Zajímalo by mě na tomto místě, zda by diplomantka mohla uvést, do jaké míry se oba pramenné zdroje (písemné prameny ABS a poznatky získané pomocí orální historie) shodovaly, případně rozcházely nebo jen doplňovaly.

Marcela Němcová zvolila logickou strukturu diplomové práce, kdy v úvodu seznamuje čtenáře s historií ženských řeholních řádů, resp. posléze s řeholním řádem sv. Vincenta de Paul. Jestliže je první výkladová kapitola zpracována především na základě publikované literatury, pak historii řeholního řádu sv. Vincenta de Paul obohacuje již i o zjištění z realizovaných rozhovorů.

Za nejpřínosnější považuji čtvrtou kapitolu, která se sestává ze čtyř sond do životních osudů řádových sester a závěrečnou interpretaci, která přináší jak důležité otázky, tak i částečné odpovědi na ně. Dozvídáme čím se jak jednotlivé osudy řádových sester, ale i fakta o tom v čem se jednotlivé řeholnice, resp. jejich krok vstupu do řádu shodovaly či byly rozdílné. Autorka posléze musí dospět k poměrně jasnému závěru, že motivace vstupu do řádu byla rozdílná, pomineme-li zde obecnou hodnotu víry v Boha. Za poměrně přínosný

považuji rozbor diplomantky v popisu odtažitosti sester od osobních pocitů. Možná mohla být na tomto místě ještě více popsána specifika a jakási izolovanost řádu(ů) obecně od „reálného života“. Fakt, že se k vlastní minulosti nechtějí vracet nebo že je to „díky“ perzekuci komunistického režimu (to jistě bylo také) není podle mého názoru vyčerpávající vysvětlení. Právě zde mi chybí zevrubnější popis vlastního natáčení rozhovorů, jaké podmínky byly dopředu stanoveny, kde nahrávání probíhalo jaký byl časový prostor atd. Tyto informace by přidaly diplomové práci rozhodně na analytické kvalitě a navíc by byly přínosné pro další kolegy a kolegyně, kteří/ktelé se budou v budoucnu potýkat s podobně složitým tématem na jakékoli úrovni kvalifikačního řízení.

Diplomovou práci Marcely Němcové považuji za poměrně dobře zpracovanou diplomovou prací a hodnotím jí jako slabší velmi dobře.

V Praze, 7. 6. 2012

Prof. PaedDr. et Mgr. Miroslav Vaněk, Ph.D.